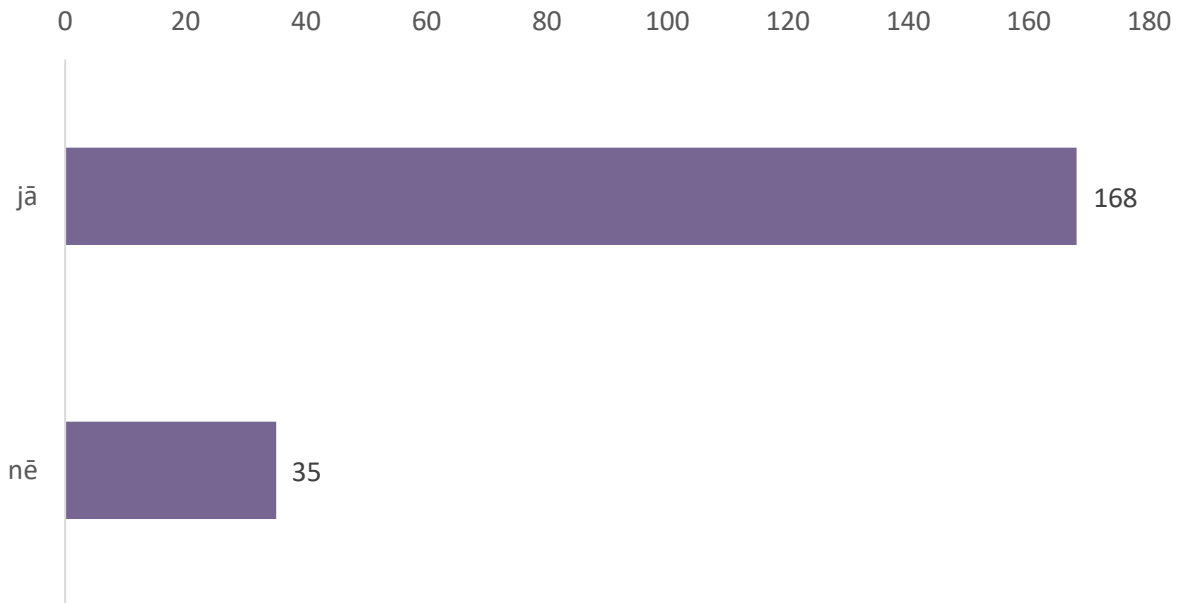
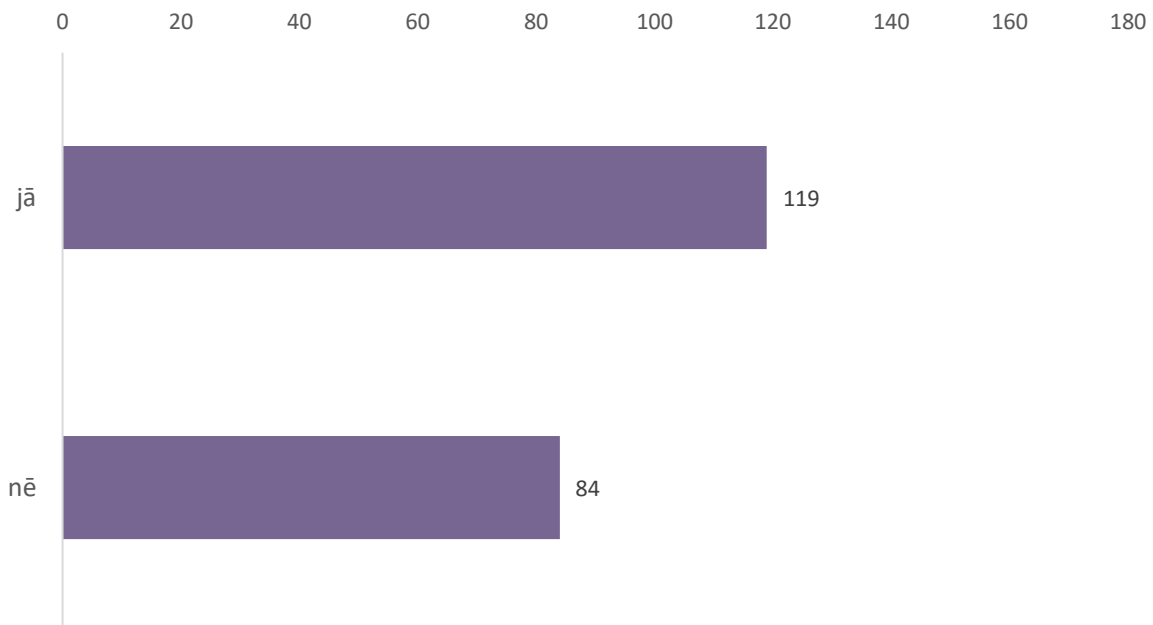

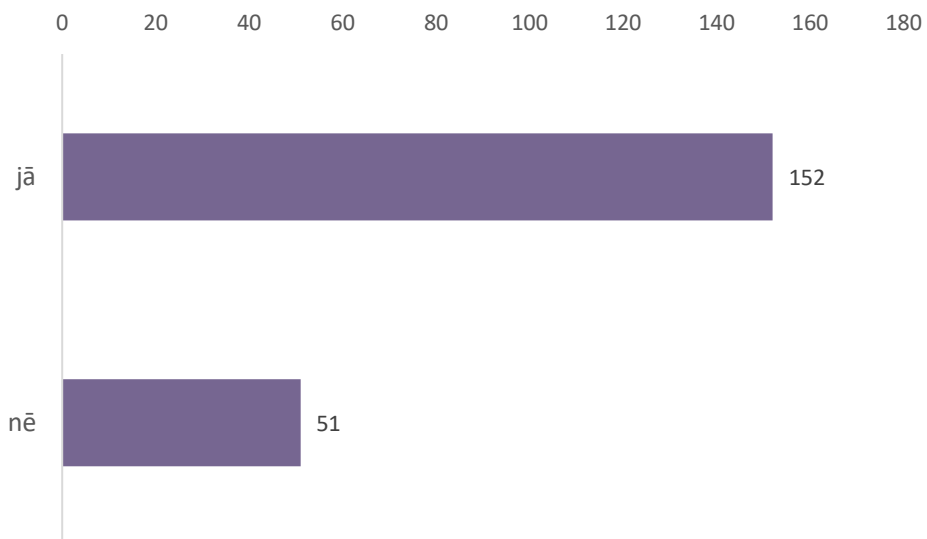
2024. gada 30. septembrī izsūtījām visām Latvijas izglītības iestādēm septiņu jautājumu aptauju (lūdzu sk. pielikumā vēstuli un aptauju) ar galveno mērķi apzināt situāciju ar digitālo tekstpratību. Zemāk saņemto atbilžu sadalījums, kā arī brīvā formātā sniegtās atbildes.

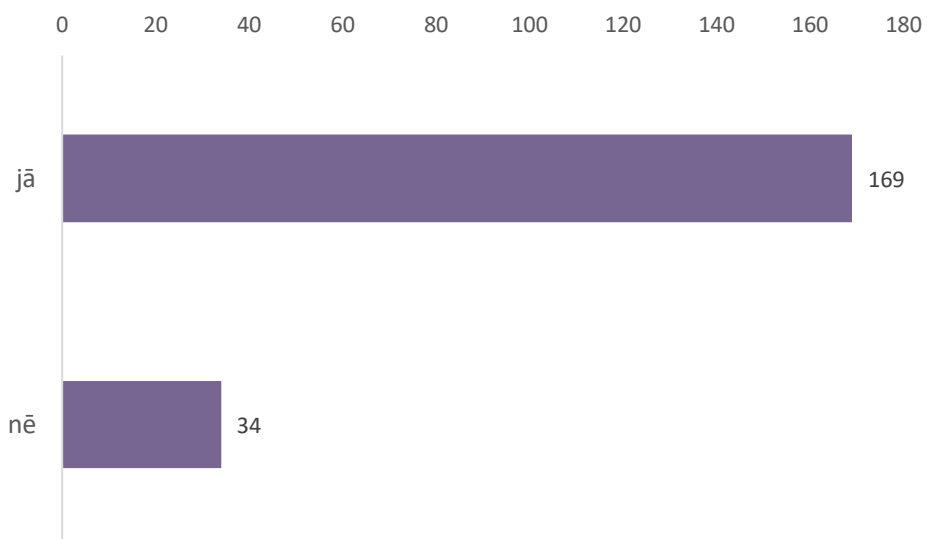
1. Vai esat kādreiz izmantojuši datorus 3.-4. klašu skolēnu latviešu valodas un literatūras mācību procesā (klasē, mājas darbu uzdevumos, projektu darbā)? 83% jā.

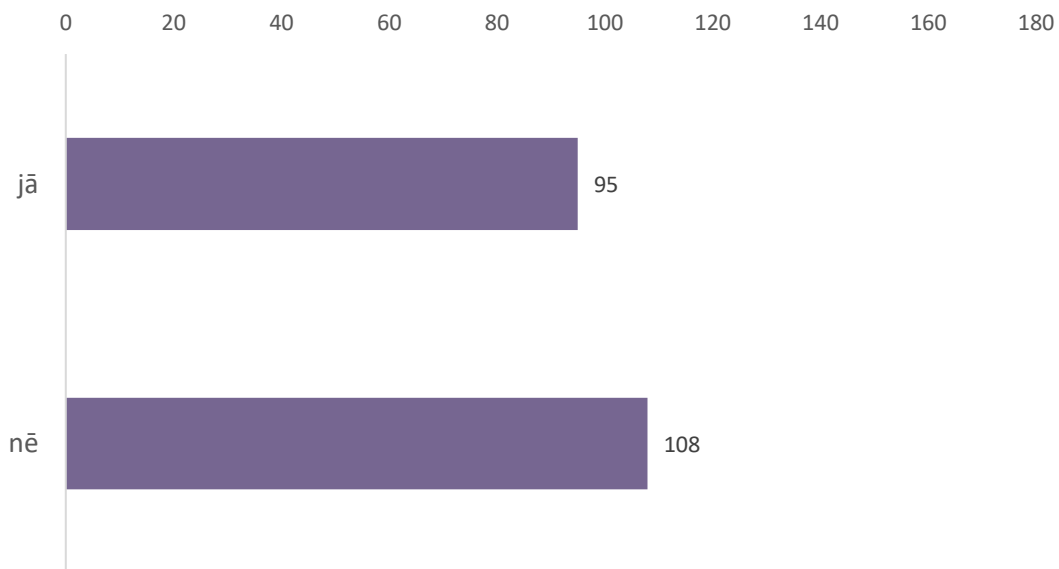
2. Vai Jūsu vērtējumā 4. klašu skolēni pietiekami labi pārvalda tastatūru, lai atbildes uz lasītprasmes testa jautājumiem sniegtu datorā rakstiski (piemēram, vienā līdz trijos īsos teikumos)? 59% jā.

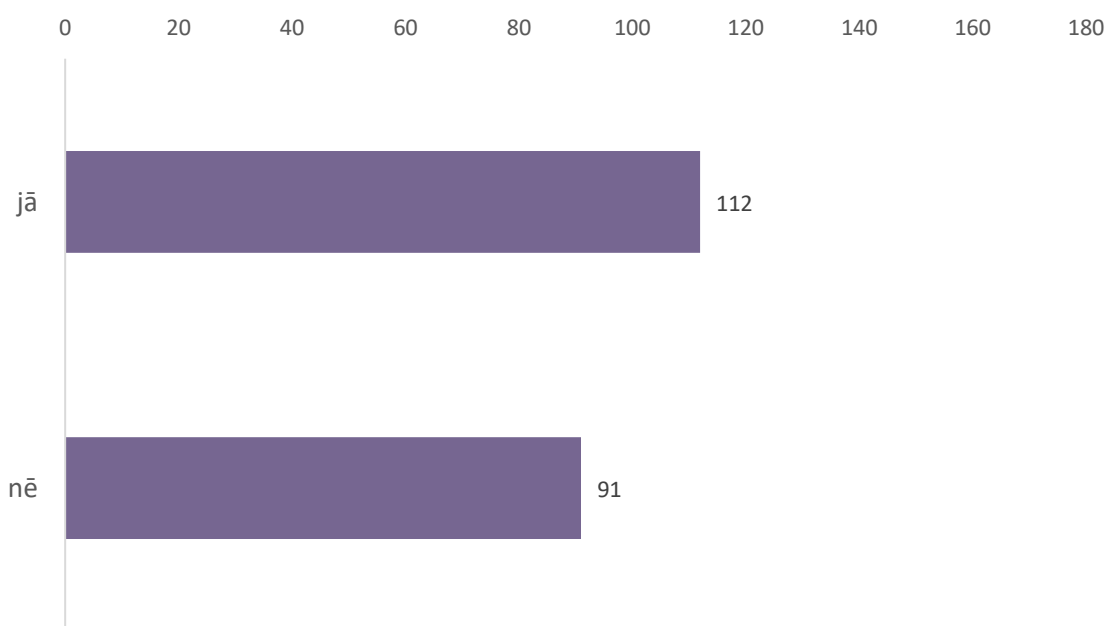
3. Vai, Jūsaprāt, 4. klašu skolēni prastu lasīt un meklēt informāciju interneta vidē, piemēram, spiežot uz saitēm, lai nokļūtu pie informācijas? 75% jā.

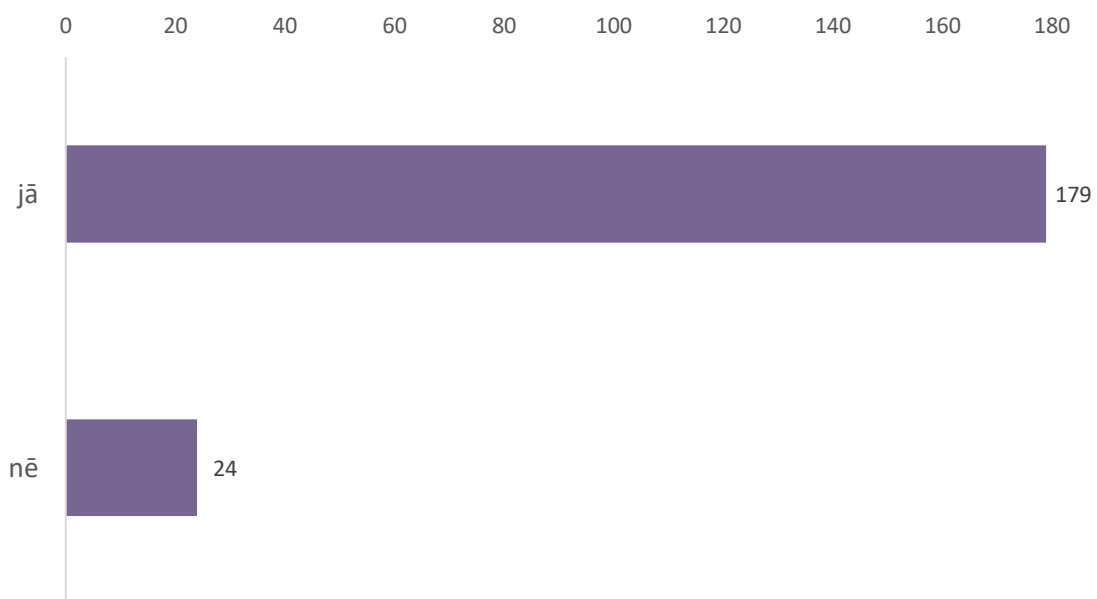
4. Vai Jūsu vērtējumā, pildot lasītprasmes testu datorizēti, 4. klašu skolēniem būtu nepieciešams tehniskais atbalsts, lai palīdzētu viņiem iesniegt atbildes datorā? 83% jā.

5. Vai, Jūsaprāt, atbilžu iesniegšana datorā, nevis uz papīra, 4. klašu skolēniem būtu kaut kas neierasts un varētu radīt papildu stresu? 47% jā

6. Jūsu vērtējumā vai 4. klašu skolēni pietiekami labi pārvalda datoru/tastatūru, lai atbildes uz lasītprasmes testa jautājumiem sniegtu datorā rakstiski (vienā līdz trijos īsos teikumos)? 55% jā

7. Lūdzu, saki, vai Jūsu vērtējumā skolas interneta pieslēgums nodrošinātu lasītprasmes testa pildīšanu tiešsaistē? 88% jā

Sirsnīgs paldies Jums par sadarbību! Komentārus, ja tādi būtu, lūdzam rakstīt šajā lodziņā:

1. klases un 3. klases posmā, kas ir diezgan apjomā mazs laiks, apgūtās zināšanas nav absolūti pilnīgas, lai skolēniem būtu komfortabli un tiktu sniegtas jēgpilnas atbildes digitālajā vidē.

2. jautājumā vairāk atbilstu "daļēji".

4. klašu skolēni labprāt darbojas ar mobilajiem telefoniem, bet tastatūras izmantošana viņiem sagādā grūtības.

4. klašu skolēni tikai šajā mācību gadā sāk apgūt IT prasmes datorstundās.

4. klases skolēni tikai šogad ir uzsākuši apgūt mācību priekšmetu "Datorika". Skolā ir slikts Wi-fi pārklājums, tāpēc Chromebook izmantošana ir apgrūtināta, bet datorklasē vienlaikus var uzņemt 15 skolēnus.

4. klašu audzēkņu lasītprasme ir ļoti viduvēja. Tas ietekmē sekmīgu darbu elektroniski.

4. klašu skolēni vēl neprot veikli rakstīt datorā, tāpēc teikumu rakstīšana var sagādāt grūtības.

Bērniem ar mācīšanās traucējumiem, iespējams, būs nepieciešama individuāla pieeja un palīdzība, lai aizpildītu šo testu. Varētu būt nepieciešami dažādi atbalsta pasākumi, piemēram, vairāk laika uzdevumu veikšanai.

Bieži saskaramies ar interneta pārtraukumiem un palēninājumiem, kas var apgrūtināt testa pildīšanu tiešsaistē.

"Datorika" kā atsevišķs mācību priekšmets sākas 4.klasē, t.sk. tēma - informācijas meklēšana. Ja šāds lasītprasmes tiešsaistes tests tiktu pildīts mācību gada otrajā pusē, tad skolēni ar to visu tiktu galā. Palīdzība varētu būt nepieciešama tehniskos jautājumos, ja kas jāsaglabā vai jānosūta.

Dažiem skolēniem (ar atbalsta pasākumiem) būtu nepieciešams tehniskais atbalsts, lai palīdzētu viņiem iesniegt atbildes datorā.

Dažiem skolēniem lēns darba temps, strādājot ar tastatūru.

Ja testā jānospiež tikai atbildes, tad stress varētu būt individuāls. Taču atbilžu ierakstīšana varētu radīt stresu. Jārēķinās, ka ievadītajā tekstā varētu būt daudz gramatikas kļūdu. Tā kā datorika sākas no 4.kl., tad nav pārlicība, cik labi bērni pārvalda datoru/tastatūru.

Katrā klasē vienmēr ir 1 vai 2 skolnieki, kuriem trūks prasmes darboties digitālā vidē, kamēr vairumam skolnieku tas grūtības nerada.

Klasē ir 2-3 skolēni, kuriem tomēr ir grūtības strādāt pilnvērtīgi ar dotora tastatūru, jo to pilnvērtīgi nepārzina, bet lielākā daļa skolēnu spēj pilnvērtīgi izmantot tastatūru, lai uzrakstītu gramatiski un loģiski pareizus teikumus.

Klasē ir daži izglītojamie, kuriem nepieciešama palīdzība. Domāju, ka daļai skolēnu radītu stresu.

Līdz 2026. gadam situācija varētu mainīties, jo, zinot, ka būs digitāls pārbaudījums, mēs skolēnus attiecīgi tam sagatavotu. Šobrīd skolēniem digitālās prasmes tiek pilnveidotas sākot ar ceturto klasi.

Lielākā daļa bērnu labi pārzina datoru un ļoti veiksmīgi raksta, bet ir arī tādi bērni, kam nav tik laba raksītprasme datorā.

Internets mēdz arī neiet, un ja bērniem būtu jāizpilda kāds svarīgs darbs datorā tas viņiem radītu stresa situāciju un būtu sliktāki rezultāti.

Nepieciešams, lai skolas būtu pietiekami daudz datoru.

Par 5.jautājumu. Es domāju, ka papildus stresu tas neradītu, bet lasīt, pārskatīt un strādāt ar doto tekstu papīra formātā viņiem ir vieglāk. Ir problemātiskāk strādāt ar tekstu, ja tas nav vienā lapā ar jautājumu, kā tas parasti ir datorā pildāmajos darbos.

Programmā nav paredzēta datorika līdz 4.klasei, tāpēc neprot lietot tastatūru un datoru.

Sīrsnīgs paldies Jums par sadarbību! Komentārus, ja tādi būtu, lūdzam rakstīt šajā lodziņā:

Šajā vecuma posmā bērniem lasītprasme būtu vēl aizvien jāizkopj drukātā veidā un jāveicina tekstpratība un jāpilnveido rakstītprasme.

Bērniem ir grūti arī orientēties izklājlapās.

Daudzi bērni bez atbalsta nespēj strādāt sadalot uzmanību - tastatūra un ekrāns.

Teksta rakstīšana ar tastatūras palīdzību aizņem lielu laiku.

Skolā ir dienas, kad nesaprotamu iemeslu dēļ internets ir ļoti lēns vai pat savienojums pazūd.

Skolēniem ar mācīšanās grūtībām būtu nepieciešams atbalsts no skolotāja palīga.

Skolēniem ir atšķirības gan apgūtajās prasmēs, gan psiholoģiski un emocionāli. Klasē ir skolēni ar mācīšanās traucējumiem, kuriem nepieciešami papildus pasākumi un atbalsts. Dažiem skolēniem, protams, radītu papildus uztraukumu.

Skolēniem ir grūtības strādāt ar datora tastatūru, jo datori mājās ir atsevišķiem skolēniem, uzdevumus parasti pilda viedtālrunos.

Skolēnu digitālā pratība ir ļoti dažāda. Rakstisku tekstu skolēni labāk uztver papīra formātā. Digitālais variants varētu palīdzēt skolēniem, kuriem noteikti atbalsta pasākumi un atbildes arī mācību procesā iesniedz datorrakstā.

Strādāju ar 4. klases skolēniem tikai septembrī. Viņi neprot sniegt saprotamu atbildi pat rakstot ar roku, nerunājot par prasmēm ar tastatūru latviski.

Uz ekrāna skolēni lasa labāk nekā grāmatā, bet pilniem teikumiem ir grūtāk atbildēt nekā, ja būtu testa jautājumi.

Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Ļ. cien. izglītības iestāžu vadītājas
A. god. izglītības iestāžu vadītāji

Pēc pievienotā saraksta

*Par Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma
4. klašu skolēniem pāreju uz digitālo vidi*

Labdien!

Vēlamies Jūs informēt, ka Starptautiskais lasītprasmes novērtēšanas pētījums PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) 4. klašu skolēniem turpmāk norisināsies datorizēti. PIRLS 2026. gada pētījuma cikla izmēģinājuma pētījums notiks jau 2025. gada martā/aprīlī, savukārt galvenais pētījums notiks 2026. gada pavasarī.

Latvija PIRLS pētījumos piedalās kopš 2001. gada, iegūstot starptautiski salīdzināmus datus par skolēnu lasītprasmi, kā arī mācību vides konteksta informāciju. Iepriekšējā pētījuma ciklā, kas notika 2021. gadā, pētījuma izlasē iekļauto Latvijas skolu sākumizglītības posma skolēni pildīja lasītprasmes testu papīra brošūrās. Šajā [metodiskajā materiālā](#) lūdzam iepazīties ar 2021. gada lasītprasmes testa jautājumiem un uzdevumiem par literārās pieredzes un informatīvajiem tekstiem.

Jau nākamgad, lasītprasmes pētījuma izmēģinājumā, skolēniem līdzīgi uzdevumi par literārajiem un informatīvajiem tekstiem būs jāpilda datorā. Ir uzdevumi, kuros atbildes variants ir tikai jāizvēlas, taču ir arī uzdevumi, kuros atbildē jāieraksta vienā līdz trīs teikumos. Daži no uzdevumiem ir veidoti, imitējot informācijas meklēšanu un lasīšanu internetā – šajos uzdevumos skolēnam, lai atrastu atbildi, jānospiež uz uzdevumā ievietotās saites. Ar šo interaktīvo uzdevumu paraugiem var iepazīties Starptautiskā lasītprasmes pētījuma [PIRLS mājaslapā](#) (lūdzam ņemt vērā, ka paraugi publicēti angļu valodā, taču jau 2025. gada pavasarī šāda veida uzdevumi skolēniem būs piedāvāti latviski).

Lūdzam Jūsu palīdzību, lai apkopotu informāciju par 4. klašu skolēnu gatavību pildīt lasītprasmes testu datorizēti un digitālā vidē. Aptaujā iekļauti septiņi jautājumi ar atbilžu variantiem, kā arī vieta komentāram. Pieci no jautājumiem adresēti 4. klašu latviešu valodas un literatūras skolotājiem un divi – datorikas skolotājiem. Būsim ļoti pateicīgi, ja latviešu valodas un literatūras skolotāja varētu uzņemt vadošo lomu anketas aizpildīšanā, sadarbībā un saziņā ar 4. klašu datorikas skolotāju, un iesniegtu atbildes tiešsaistē.

Lūdzu, nosūtiet saiti uz šo īso aptauju saviem latviešu valodas un literatūras skolotājiem, kuri māca sākumizglītības posma skolēnus. Atbildes uz šiem nedaudziem jautājumiem sniegs jums visiem nepieciešamo pārliecību par skolēnu gatavību lasītprasmes testam digitālajā vidē.

Aptaujas saite pieejama [šeit](#) un ir arī nosūtīta atsevišķi uz Jūsu iestādes oficiālo e-pastu. Jau iepriekš pateicamies par Jūsu atsaucību un esam atvērti visiem jautājumiem.

Valsts sekretāra vietniece –

Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktore

Ilze Saleniece

Viktors Kravčenko 65804932
Viktors.Kravcenko@izm.gov.lv

Aptauja par 4. klases skolēnu digitālo pratību latviešu valodas un literatūras stundās

Aptaujas mērķis ir apkopot skolotāju viedokli par 4. klašu skolēnu gatavību nākamajā pavasarī sniegt atbildes uz lasītprasmes uzdevumu jautājumiem datorā. Aptaujas aizpildīšanā lūdzam sadarboties latviešu valodas skolotājam un datorikas skolotājam. Pirmos piecus jautājumus lūdzam atbildēt Jūsu skolas latviešu valodas skolotājam un noslēdzošos divus - Jūsu skolas datorikas skolotājam.

* Required

1. Vai esat kādreiz izmantojuši datorus 3.-4. klašu skolēnu latviešu valodas un literatūras mācību procesā (klasē, mājas darbu uzdevumos, projektu darbā)? *

Jā

Nē

2. Vai Jūsu vērtējumā 4. klašu skolēni pietiekami labi pārvalda tastatūru, lai atbildes uz lasītprasmes testa jautājumiem sniegtu datorā rakstiski (piemēram, vienā līdz trijos īsos teikumus)? *

Jā

Nē

3. Vai, Jūsaprāt, 4. klašu skolēni prastu lasīt un meklēt informāciju interneta vidē, piemēram, spiežot uz saitēm, lai nokļūtu pie informācijas? *

Jā

Nē

4. Vai Jūsu vērtējumā, pildot lasītprasmes testu datorizēti, 4. klašu skolēniem būtu nepieciešams tehniskais atbalsts, lai palīdzētu viņiem iesniegt atbildes datorā? *

Jā

Nē

5. Vai, Jūsaprāt, atbilžu iesniegšana datorā, nevis uz papīra, 4. klašu skolēniem būtu kaut kas neierasts un varētu radīt papildu stresu? *

Jā

Nē

Aptaujas pielikums

6. Jūsu vērtējumā vai 4. klašu skolēni pietiekami labi pārvalda datoru/tastatūru, lai atbildes uz lasītprasmes testa jautājumiem sniegtu datorā rakstiski (vienā līdz trijos īsos teikumos)? *

Jā Nē

7. Lūdzu, sakiet, vai Jūsu vērtējumā skolas interneta pieslēgums nodrošinātu lasītprasmes testapildīšanu tiešsaistē? *

Jā Nē

8. Sirsnīgs paldies Jums par sadarbību! Komentārus, ja tādi būtu, lūdzam rakstīt šajā lodziņā:

This content is neither created nor endorsed by Microsoft. The data you submit will be sent to the form owner.
Microsoft Form

